Emil DUMEA

DESPRE EMIGRANȚI ROMÂNI ÎN BELGIA

Analiza datelor

1.**Religia de care aparțineți este importantă pentru dvs.?**
Toți intervievații și-au exprimat convingerea că religia în care s-au născut este importantă pentru ei. Indiferent de vârstă sau de nivelul studiilor, indiferent și de sex, motivele pentru care religia este importantă sunt următoarele: Fără Dumnezeu nu poți realiza nimic în viață. Dumnezeu este la baza vieții lor. Religia în care s-a născut, afirmă o persoană (2a) este importantă deoarece atunci când ai un necaz, o problemă, apelezi la ajutorul lui Dumnezeu. Adică religia este importantă pentru rolul ei de a te ajuta în dificultățile vieții. O altă persoană intervievată (6a) consideră că în altă religie (probabil, catolică) oamenii nu beau și nu fumează așa mult ca în ortodoxism. Cu toate acestea, respectiva persoană a decis să rămână ortodoxă. Un alt motiv al importanței religiei este faptul că au primit-o de la părinții și înaintașii lor, iar ei sunt hotărâți să continue să trăiască în această religie a înaintașilor lor. Se identifică cu religia lor, adică cea ortodoxă; căci toți intervievații aparțin Bisericii Ortodoxe Române. O persoană (1b), consideră că religia ei este importantă deoarece în țara gazdă toți sunt catolici, adică mai reci. Deci, este afirmată importanța ortodoxismului în raport cu o altă confesiune în care oamenii sunt mai reci ca în ortodoxism.

2.**Cum vă ajută religia în condiția dvs. de emigrant?**
Pentru unii emigranți (1a, 6a), religia nu-i ajută cu nimic în condiția lor de emigranți. Belgienii sunt în majoritatea lor catolici, adică foarte apropiați în doctrină de ortodocși și ca atare localnicii nu văd mari diferențe între ei și românii ortodocși. Belgienii nu sunt rasiși (1a) și se comportă frumos și civilizat cu românii. Dar faptul că sunt catolici nu constituie un avantaj pentru emigrantul român ortodox, dar nici un dezavantaj pentru români. Pentru alți emigranți, religia îi ajută în condiția lor prin faptul că se întâlnesc cu mulți români la biserica unde se oficiază în ritul ortodox. Aici, la biserică, alături de serviciile religioase, au loc și alte evenimente la care eu pot participa; pot socializa între dânșii; se pot cunoaște mai bine; se pot informa asupra pieței muncii și în felul acest pot găsi un sprijin în găsirea unui loc de muncă sau pentru rezolvarea altor probleme ca emigranți. Pentru alți emigranți (2a), religia îi ajută prin faptul că mergând la biserică, rugându-se lui Dumnezeu, primesc pace și liniște în suflet, în familie. Se roagă lui Dumnezeu, iar El îi ajută pentru a ieși din diferite necazuri și pentru rezolvarea multor probleme. Alți emigranți merg mai rar la biserică (1b), din cauză că sunt foarte ocupați cu munca și cu problemele casei. Iar când ajung la biserică, își mai aduc aminte că așa procedau și în țară; își aduc aminte de viața lor din România (2a).

3.**Cum era viața dvs. creștină în România?**
Cât timp au trăit în România, majoritatea migranților frecventau biserica și participau la serviciile religioase dacă nu săptămânal, măcar odată la două săptămâni. Alții (2a) mergeau des la biserică în copilărie. Când au devenit adulți, după ce s-au căsătorit și

au avut copii, mergeau mai rar (2a). Unii migranți mergeau cu regularitate la biserică mai ales când erau copii, îndemnați de bunicile lor (1a). Un rol important în participarea la cultul bisericii l-a avut și profesorul de religie (1a), care era și preotul paroh al comunității. Dacă elevii nu mergeau cu regularitate la biserică, profesorul le acorda note mici la școală, la disciplina religie; aceasta pentru a-i încuraja, pentru a-i determina pe elevi să participe la celebrările religioase din biserică. Iar dacă elevul lipsea de două sau trei ori de la slujbele religioase, apoi nici nu mai avea bunăvoința să participe la celebrările sacre din biserică. Dorința de a frecventa biserica venea din exemplul și educația primite în familie. Dacă familia era credincioasă, practicantă, și ei, migranții, cel puțin în copilărie, erau practicanți al cultului ortodox. Alții cântau și în corul bisericii (4a).
În Belgia, majoritatea migranților merg mai rar la biserică iar principalul motiv îl constituie faptul că lucrează foarte mult, iar duminica, dacă nu lucrează, profită de timpul liber și se odihnesc.

4.**Cum s-a schimbat trăirea religioasă după stabilirea în Belgia?**
Pentru unii migranți (1a), după stabilirea în Belgia viața lor creștină nu s-a schimbat prea mult. Dacă în România mergeau la biserică la câteva luni, la fel procedează și în Belgia. Cauza o constituie distanța mare de biserică (1a). O altă cauză o constituie faptul că necunoscând bine limba țării gazdă și neavând în apropiere o biserică și un preot care să oficieze în ritul ortodox și în limba română, migranții nu merg nici la biserica catolică. Nu merg apoi, deoarece sunt singuri (1a). Când au posibilitatea, merg la biserica unde se oficiază în limba română. Aici întâlnesc mulți alți români, în cea mai mare parte familii tinere cu copii (2a). Migranții asistă la celebrările religioase, dar nu se prea sunt prezenți la alte momente de rugăciuni sau alte evenimente religioase (4a). Un migrant (2a), în trecut nu a mers la biserică, dar de un timp merge cu regularitate și se simte împlinit, mulțumit. Pentru altul (2a), chiar dacă biserica este departe, afirmă că dacă îți dorești să participi la celebrările sacre, reușești.

5.Ce relație aveți cu preotul slujitor sau cu pastorul d.voastră?
Migranții declară că nu au nicio legătură directă, personalizată cu preotul lor (1a). Nu au avut nicio problemă mai grea, mai gravă care să le ceară să ia legătura direct cu preotul (2a). Au avut și probleme, dificultăți, dar atunci au luat legătura cu alte persoane, cu alți migranți și s-au sfătuit cum să-și rezolve problemele (2a). Nu se spovedesc des, deci nici pe această cale nu iau legătura direct cu preotul român. La biserică, îl ascultă cu plăcere pe preot, dar nu discută personal cu el; căci nici nu se cunosc prea bine. Cei care se spovedesc, o fac odată pe an (2a). Sunt migranți care iau legătura cu preotul prin internet, prin Facebook (1a, 1b). Aici preotul îi informează pe migranți despre programul religios și despre alte evenimente organizate de biserică. Sunt preoți care organizează diferite evenimente (turneu de fotbal), iar cei ce se înscriu cotizează cu o anumită sumă care se adună pentru a sprijini copii orfani sau cu dizabilități (1a). Alții (1b) afirmă că sprijin în străinătate nu primești de la nimeni. Trebuie să te descurci cum poți. Dacă au apelat la vreun sprijin, ajutor, au trebuit apoi să plătească ajutorul primit. Sau mai repede apelează la ajutorul unui străin decât a unui român (4a).

6.Care sunt modalitățile de implicare a bisericii în sprijinirea persoanelor migrante?

Un migrant spune că nu cunoaște activități specifice ale bisericii pentru sprijinirea migranților. Este posibil să fie astfel de activități, dar el nu cunoaște (1a). La fel afirmă și alt migrant (2a). Sunt și cazuri în care biserica ajută persoanele aflate în dificultate. La biserică se anunță tot felul de cazuri sociale (4a). Biserica a organizat și o vizită la un penitenciar (2a), pentru a duce deținuților alimente sau îmbrăcăminte. Poate li s-au dat deținuților și cărți sfinte. La biserică se organizează și strângerea de bani pentru persoane defavorizate. Este posibil ca în astfel de acțiuni să se impline mai mult bisericile din Bruxelles (1b). Un alt migrant (4a) spune că biserica a organizat strângerea de fonduri pentru copii dintr-o casă de copii, ca și pentru o persoană bolnavă de cancer. Pentru migranți, problema banilor este destul de spinoasă, căci au multe cheltuieli și facturi de achitat lunar (4b).

7.Ce activități se desfășoară în cadrul bisericii dvs. pentru păstrarea culturii și a tradițiilor românești?

Un migrant (1a) nu cunoaște activități organizate de biserică pentru păstrarea culturii și tradițiilor românești. In biserică se organizează slujbele în același mod ca în Romania; totul este cam la fel ca in tara. Singura diferență față de ceea ce era în România este că în Belgia, la biserică nu sunt oameni în vârstă la biserica, ci doar tineri (1a). În Belgia, un migrant (2a) are impresia că ceremoniile religioase durează mai puțin ca în România. La biserică se simte mai bine decât dacă ar rămâne acasă în fața televizorului. Celebrările religioase de Paște și Crăciun sunt la fel ca în România. Cu ocazia Crăciunului se organizează grupuri de colindători care cântă cântece tradiționale românești. Sunt persoane mai active în comunitate, care sunt des pe lângă biserică. Cu ocazia Crăciunului sunt și invitați speciali din România. La biserică se organizează și vizionarea de filme, care sunt apoi comentate (1a). Sunt slujbe speciale și cu ocazia Paștelui. Se organizează și hramul comunității, când se ascultă și muzică populară românească (2a, 1b). Cu aceste ocazii, românii mănâncă mâncăruri tradiționale. Biserica a organizat și sărbătorirea Zilei Unirii (1b).

8.**Cum vi se pare să comunicați cu persoanele de altă religie**?

Migranții nu au nicio problemă în comunicarea cu persoane de altă religie (1a). Însă ca prieteni, sunt prieteni tot cu români ortodocși (2a). Migranții au legături de prietenie și cu creștini de altă confesiune, de exemplu, penticostali (2a). Migranții români sunt în legătură și cu ortodocși din alte etnii, armeni, ucrainieni sau sruși (1a). În relațiile cu alți creștini, de alte confesiuni, migranții români simt și diferențele dintre ei, căci fiecare are cultura și tradițiile proprii. În relație cu musulmanii, un migrant (2a) a remarcat la aceștia o anumită tărie de caracter, mai bine definită decât la un ortodox. În legăturile de muncă, profesionale apartenența religioasă nu are importanță. Migranții români interacționează mai ușor cu alți români, tot ortodocși. Referitor la catolicii belgieni, un migrant (1b) afirmă că sunt mai reci, nu merg regulat la biserică, nu se roagă des, poate nu țin postul și nu au multe obiceiuri și tradiții religioase, așa cum au

creştinii ortodocşi. Însă în stabilirea legăturilor cu alte persoane, apartenența religioasă nu are aproape nicio importanță (4a).

Iași, 2018